

FOSES DE LA GUERRA CIVIL A CASSÀ DE LA SELVA

ID	<input type="text" value="1"/>		
Nom	<input type="text" value="Tomba del Soldat Desconegut"/>		
Situació	<input type="text" value="En un replà a la part mitja-alta del Puig d'en Carbó, a tocar el camí que des de Cassà puja cap a les ruïnes de cal Porrer. Es troba situat en els primers contraforts del massís de les Gavarres, a les proximitats d'un dipòsit d'aigua dels bombers per tal d'evitar la propagació dels incendis forestals. El lloc és alt, amb força visibilitat i presenta una suau inclinació de nord cap a sud."/>		
Municipi	<input type="text" value="Cassà de la Selva"/>		
Comarca	<input type="text" value="Gironès"/>		
Coordenades UTM	<input type="text" value="491090, 4637813"/>	Altitud	<input type="text" value="231 m.s.n.m"/>

Mapa

Localització

Des de Cassa Selva s'ha d'agafar la carretera de la Bisbal (GI-664) durant 489 metres fins que poc després de passar la casa de can Carbó, s'ha d'agafar un trencant a la dreta que puja cap als dipòsits de l'aigua del poble. 162 metres més endavant deixarem un primer trencant a la dreta (que va als dipòsits de l'aigua) i continuarem pujant muntanya amunt durant uns 573 metres, deixant de banda tots els trencants que trobarem a cada costat, passant pel costat de la vinya d'en Carbó (esquerra) i la barraca d'en Maymí (dreta). Uns metres més endavant trobarem un altre trencant a la dreta que baixa cap a cal Porrer Vell i que haurem de deixar. La tomba es troba situada 10 metres més endavant a dreta del camí i sobre el marge. Una altra manera d'arribar-hi és seguir la carretera GI-664 durant quasi dos quilòmetres fins que poc abans de la cruïlla que porta cap a cal Xapo (esquerra) o les Dues Rieres (dreta) trobarem a la dreta una pista de terra que després de passar per un hort i pel xalet Bon Repòs s'enfila cap al xalet d'en Barceló i la casa en ruïnes de cal Porrer. Un cop arribats en aquest punt s'ha de continuar recte endavant per la mateixa pista durant 183 metres, deixant un trencant a l'esquerra que baixa cap a la vinya de can Cassà, fins que trobarem la tomba sobre el marge, a l'esquerra del camí.

Tipus de terreny	<input type="text" value="Boscós/Muntanyós"/>	Subsòl	<input type="text" value="Granític"/>
Titularitat	<input type="text" value="Privada"/>	Accessibilitat	<input type="text" value="Fàcil"/>
Propietari	<input type="text"/>		
Número d'inhumats	<input type="text" value="1"/>	Categoria	<input type="text" value="Brigadista Internacional"/>
Data de la defunció	<input type="text" value="03/02/1939"/>		

Descripció

Fotografies

Es tracta d'una tomba formada per un petit monticle de terra de forma ovalada, cobert per un gran nombre de pedres de petites dimensions. A la part superior hi ha clavades dues petites creus de ferro (una feta per dues varetes i una altra de ferro massís) i decorada sempre amb flors de plàstic.

Història

El dia 3 de febrer de l'any 1939, a quarts de set del dematí, el pare de Carles Bagué (l'Albert Bagué, conegut també com en Berto de cal Cadet), va localitzar el cadàver d'un soldat mort sobre el marge dret del camí que pujava cap a cal Porrer, just en el trencant del camí que porta cap a Cal Porrer Nou.

Quan va tornar a passar a la tarda de tornada cap al poble, el cadàver del soldat ja havia estat col·locat a l'altre costat del camí i havia estat mig enterrat amb terra, però de males maneres.

D'aquesta manera hi va estar en aquest punt uns 10-12 dies fins que va ser enterrat en el lloc on es situa l'actual Tomba del soldat desconegut. El problema és que es desconeix qui el va enterrar dins de la fossa i de quina manera.

Fa poc temps s'ha sabut que a mitjans dels anys 60, tres nens del Firal, varen decidir obrir la tomba per tal de comprovar si hi havia les restes d'un soldat mort en aquest punt. Es veu que si que el varen trobar, especialment el crani, el qual va ser extret de la tomba i alhora de recol·locar-lo, amb les presses el varen posar en un nivell més alt i cap per avall.

Poc després la zona on hi havia la tomba va ser llaurada per un tractor amb rodes de ferro el qual malmeté la tomba i en especial el crani que es va trencar en diversos fragments.

Actualment a falta dels estudis antropològics de les restes per tal de determinar el sexe, l'edat, les patologies i la causa de la mort d'aquesta persona i també a falta de les anàlisis d'ADN per tal de determinar la identitat del soldat enterrat en aquest punt, no es pot dir gaire cosa al respecte.

Tot i això la creença més extensa i acceptada és que es tracta d'un jove soldat de les Brigades Internacionals que va morir a Cassà lluitant contra les tropes franquistes, mentre disparava una metralladora des de la zona de cal Porrer cap a la carretera de Cassà a Llagostera, lloc per on entraven les tropes Nacionals. Una altra versió (apuntada per en Carles Bagué) és que es tractava d'un soldat anomenat Ferrer, que havia desertat del bàndol franquista i que s'havia passat al bàndol republicà i que al final de la guerra va ser mort pel seus companys ja que s'havia negat a continuar lluitant.

Pel que fa a la primera versió (brigadistes internacionals) la identitat de la persona enterrada en la tomba del soldat desconegut podria ser la següent:

Per un costat es podia tractar de les restes d'un sergent iugoslau (actualment de Croàcia), anomenat Josip Mufic, d'uns 25 anys que es va morir a Cassà a causa de les ferides causades per la voladura del Pont de Verneda durant la retirada de les tropes republicanes. Al mateix temps també podria ser el Tinent Pavel Antos, de Txecoslovàquia, d'uns 30 anys, el qual també va morir a Cassà i que en el seu poble d'origen té una placa commemorativa com a un heroi de Guerra.

De fet els familiars d'aquestes dues persones varen venir a visitar la tomba del soldat desconegut l'any 2014, i totes dues estaven convençudes que es tractava de la tomba del seu familiar. Per tal de resoldre aquest enigma les dues famílies han donat restes d'ADN a la Generalitat de Catalunya per tal que puguin realitzar els anàlisis

pertinents i es pugui comprovar quina és la veritable identitat d'aquestes restes.

Dimensions

La tomba medeix 2metres de llargada per 1,5 metres d'amplada i 0,

Intervencions arqueològiques

La tomba va ser inclosa dins el Pla de Fosses 2017-2018 del Departament de Relacions Institucionals de la Generalitat de Catalunya. Durant el mes de setembre es va dur a terme els treballs d'exhumació de la fossa per part de dues arqueòlogues. Durant aquests treballs es va posar al descobert les restes d'un soldat republicà. En un nivell més alt hi havia el cap, el qual estava posat cap per avall (segurament perquè la tomba havia estat oberta i remanada i fragmentat en diversos trossos i dents ja que la zona havia estat llaurada en el passat. En un nivell més baix hi havia la resta del cos (columna vertebral, braços, cames...). El difunt tenia una gorra amb una estrella i dues franges grogues que corresponien a una divisa de tinent a les seves mans i també les seves botes en un costat del cos.

Dades dels difunts

Actualment i a falta dels resultats de les anàlisis d'ADN de les restes que s'han localitzat es desconeix la identitat de la persona enterrada en aquesta tomba.

Tot i això, davant de les evidències trobades durant la exhumació del cos, el més probable és que es tracti de Pavel Antos (Txec), el qual era un tinent de més de 30 anys i que se sap que va morir a Cassà el dia 4 de febrer de l'any 1939.

Tot i això aquest soldat també podia ser el jove croat Josip Mufic que era sergent i que es creu que també va morir a Cassà al final de la Guerra Civil.

Finalment hi ha una altra versió que creu que es podia tractar d'un soldat nacional i que després s'hauria passat al bàndol republicà, de nom Ferrer, que no volia continuar lluitant i que els seus companys l'haurien assassinat en aquest punt.

Observacions

Bibliografia

-Pitu Basart: "Avions al cel i un mort a la cuneta". Revista Gavarres, numero 8, hivern de 2005.

-Josep Bosch Mercader: "Ara fa cinquanta anys". Llumiguia número 449, febrer del 1989.

-Josep Bosch Mercader: "Creus". Llumiguia número 457, novembre del 1989.

-Joan Carles Codolà: "Més aprop d'identificar el soldat desconegut de Cassà". Llumiguia 775, setembre de 2017.

-Eduard Llinàs: "Aqui a Cassà i descansa el meu oncle, un heroi de guerra". Llumiguia numero 741, novembre del 2014.

-Joan Maymí: "Elucubracions a l'entorn de la tomba del soldat desconegut de Cassà". Llumiguia número 702, agost del 2011.

-Joan Pla: "La memòria soterrada de la Guerra Civil". Revista de Girona, número 251 de l'any 2008.

-Joan Trillas: "La memòria dels morts". Punt Diari del 31 d'octubre

de 2014.

-LA CLACA: "La tomba del soldat desconegut ja no és tant desconeguda". Llumiguia número 713, juliol del 2012.

-J.F: Tenir cura de la tomba del soldat desconegut. Llumiguia número 742, desembre de 2014.

FOSES DE LA GUERRA CIVIL A CASSÀ DE LA SELVA

ID

Nom

Situació

Municipi

Comarca

Coordenades UTM Altitud

Mapa

Localització

Des de Cassà de la Selva el millor camí per arribar-hi és agafar la carretera C-250 en direcció a Girona. Un cop passat la casa de can Prats i la fàbrica INECSA, agafarem la carretera C-65. A l'alçada del revolt del Bugantó haurem de girar a l'esquerra com si volguéssim agafar l'antic camí de Fornells que porta cap can Xamariga, can Cresta o cal Nando. Deixarem el cotxe en aquest punt (a tocar l'encreuament del camí de Fornells amb la carretera C-65). La primera tomba es trobava situada en l'actual marge del camp de cal Matiner, que toca amb la carretera C-65, a uns 70-80 metres d'aquest encreuament i en un punt proper al bosc de can Cresta. Antigament en aquest punt hi passava un camí que anava paral·lel a la carretera i que portava al bosc de can Cresta. Aquest camí va desaparèixer al aixemplant la carretera C-65 en els anys 60-70. La segona tomba es trobava situada a la part alta del mateix camp, però uns metres més avall de la primera, seguint la línia dels arbres del bosc de can Cresta cap al sud-oest (cap a la via del Carrilet).

Tipus de terreny Subsòl

Titularitat Accessibilitat

Propietari

Número d'inhumats Categoria

Data de la defunció

Descripció

Fotografies

Actualment aquestes tombes ja no es conserven. Segons en Joan Raset de can Cresta es tractava de dos petits túmuls o monticles fets de terra, els quals tenien la mida d'una persona.

Història

Segons el llibre de Toponímia del veïnat de Llebrers escrit per Joaquim Mundet l'any 2006, quan va parlar amb la gent de can Gasiva, la Sra. Vall-Ilosera, l'actual propietària de la casa li va explicar que durant la retirada de les tropes republicanes l'any 1939, un grup de militars va ocupar la casa exigint que se'ls hi donès menjar i allotjament. A l'hora de servir-los un plat un grup quedà marginat sense menjar. El cap dels militars prohibí que mengessin argumentant que a la matinada serien afusellats. Efectivament, a punta de clar, se sentiren un tret lluny de la casa i allí quedaren els cosos d'aquells malaurats presoners.

Segons en Joan Raset de can Cresta, que l'any 1939 tenia 8 anys, encara recorda on estaven situades exactament aquestes dues tombes.

Segons aquest mateix testimoni, una de les famílies d'aquests difunts, que era de Santa Perpètua de la Mogoda, va poder saber que el seu familiar havia mort a Cassà i van engegar tot un seguit de gestions per poder-lo localitzar.

En un document enviat el 20 d'abril de l'any 1939 per l'Ajuntament de Sant Fost de Campsentelles (poblet a tocar a Santa Perpètua de la Mogoda) a l'Alcalde de Cassà, es demana si es té notícia del soldat Ramon Bartelot, pagès, de 38 anys, que va caure ferit en aquesta localitat quan servia com a soldat fortificador, al mes de gener de l'any 1939.

Poc després la dona i el germà d'aquesta persona es va presentar a la casa de can Cresta per tal de conèixer de primer mà el lloc on estava enterrat. La família d'en Joan Raset els hi va acompanyar.

Gràcies a un telegrama del 28 d'octubre de l'any 1939 sabem que el Governador Civil de Girona va autoritzar a l'alcalde de Cassà i per raons sanitàries, l'exhumació del cadàver d'aquesta persona que havia estat enterrada en aquest punt. El cadàver va ser traslladat al Cementiri de Santa Perpètua de la Mogoda.

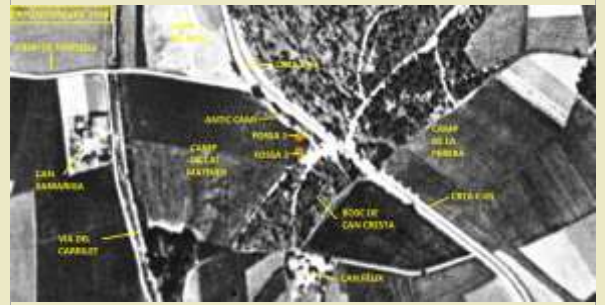
Segons en Joan Raset l'exhumació d'aquest cadàver la va fer un home que li deien "Curta" i que era de Sant Esteve de Llémena.

En canvi l'altre persona enterrada, com que no se sabia qui era i cap familiar el va reclamar no el varen exhumar.

Aquest mateix testimoni ens ha comunicat que el lloc on es trobava aquesta primera tomba que varen exhumar actualment ja no es conserva. Va desaparèixer en els anys 60-70 al aixemplant la carretera C-65. L'altre tomba, que era sobre el camp de cal Matiner, en Joan creu que tampoc es deu conservar ja que aquest camp ha estat llaurat i treballat moltes vegades i la tomba deu haver desaparegut.

Dimensions

Actualment aquestes tombes ja no es conserven i per tant no és pos

Intervencions arqueològiques

Un dels difunts (Ramon Bartelot) va ser exhumat el 28 d'octubre de l'any 1939. L'altre soldat mort no va ser exhumat mai.

Dades dels difunts

El soldat que va ser exhumat era en Ramon Bartelot, un pagès de 38 anys de Santa Perpètua de la Mogoda i que formava part del bàndol nacional. Aquest soldat va ser ferit a Cassà, va ser capturat per un grup de militars republicans i afusellat en aquest punt. Al mateix temps també val la pena comentar que es desconeix la identitat de l'altre soldat que va ser mort en aquest punt.

Observacions

Segons un article d'en Josep Bosch i Mercader publicat en la Revista Llumiguia de l'any 1989 hi havia un tercer soldat enterrat en aquest punt. El problema és que aquest fet no està contrastat i per tant no es pot assegurar.

Bibliografia

- Josep Bosch Mercader: "Ara fa cinquanta anys". Llumiguia número 449, febrer del 1989.
- Joaquim Mundet: "Toponimia del veïnats de Cassà. Llebrers". Ajuntament de Cassà de la Selva, 2006.

FOSES DE LA GUERRA CIVIL A CASSÀ DE LA SELVA

ID	3
Nom	Tomba de la Capçana
Situació	En un punt indeterminat dins de la propietat de la masia de la Capçana, en el veïnat de Verneda. Hi ha algunes informacions que situen aquesta tomba (Carles Domingo) en el bosc que hi ha just en el costat esquerre del camí que des del Polígon Industrial el Trust i la carretera C-65 porta cap a la masia de la Capçana. Després de diversos intents infructuosos per trobar-la no ha estat possible localitzar-la.
Municipi	Cassà de la Selva
Comarca	Gironès
Coordenades UTM	Indeterminada
Altitud	Indeterminada

Mapa

Localització

Des de Cassà el millor camí per arribar a la masia de la Capçana és agafar la carretera C-250 en direcció a Llagostera i a l'alçada de la rotonda de la Variant (Verneda) agafar la carretera C-65 en direcció a la mateixa població. Un cop travessat el pont de Verneda i d'haver passat pel costat de la casa de can Jep Llarg (dreta), s'ha de girar a l'esquerra just en el punt on comença el Polígon Industrial del Trust. S'ha de seguir aquesta pista de terra durant uns 486 metres, resseguint primer la valla de la fàbrica UPRODECO i travessant després una petita zona boscosa, fins que més endavant trobarem un trencant a la dreta que haurem d'agafar i que es correspon amb l'antic camí ral de Girona a Sant Feliu de Guíxols. Uns 213 metres més endavant girarem a l'esquerra i agafarem un camí que ens portarà fins a la masia de la Capçana. La tomba es troba situada en un punt indeterminat d'aquesta propietat.

Tipus de terreny

Subsòl

Titularitat

Accessibilitat

Propietari

Número d'inhumats

Categoria

Data de la defunció

Descripció

Actualment desconeixem la morfologia i dimensions d'aquesta tomba ja que aquesta encara no ha estat localitzada.

Història

Segons alguns testimonis en aquest punt s'hi haurien enterrat dos soldats o brigadistes internacionals de l'antiga Txecoslovàquia que haurien mort en combat cap al final de la Guerra Civil. Desconeixem el lloc on es situa aquesta tomba i no tenim gaire més informació al respecte sobre la seva morfologia ni la sobre la identitat de la persona o persones que hi varen ser enterrades.

Fotografies

Dimensions

No s'ha pogut estudiar perquè encara no ha estat localitzada.

Intervencions arqueològiques

No sabem que s'hagi dut a terme cap intervenció arqueològica en aquesta possible fossa.

Dades dels difunts

Es creu que varen ser enterrats dos brigadistes internacionals de l'antiga Txecoslovàquia. Tot i això no es coneixen amb seguretat les seves identitats ja que la tomba encara no ha estat localitzada ni exhumada.

Observacions

Durant la voladura del Pont de Verneda (Carretera C-65) per part de les tropes republicanes en la seva retirada cap a França, se sap que un soldat de les brigades internacionals anomenat Josip Mufic va resultar ferit de gravetat i que va acabar morint poc després dins el terme de Cassà. Es desconeix el lloc exacte on va passar aquest fet. Tot i això ho comentem en aquest apartat degut a la proximitat del pont de Verneda amb la masia o la propietat de la Capçana. Qui sap si és una de les persones que va ser enterrada en aquesta fossa.

Bibliografia

No es coneix.

FOSES DE LA GUERRA CIVIL A CASSÀ DE LA SELVA

ID

Nom

Mapa

Situació En un petit coll situat a les proximitats de cal Xai de Santa Pellaia. La tomba es troba situada dins el massís de les Gavarres, sobre el marge esquerre del camí que des de la Creu de les Monges baixa cap a cal Xai i cal Saguer, just en el punt on comencen els camps de cal Xai. En el costat esquerre també hi ha un antic camí que porta cap a can Mascort. El lloc és alt però no presenta massa visibilitat.

Municipi Cruïlles-Monells-Sant Sadurní

Comarca Baix Empordà

Coordenades UTM 493548, 4639568 **Altitud** 306 m.s.n.m

Localització

Des de Cassà de la Selva la millor forma d'arribar-hi és agafar la carretera GI-664 i seguir-la durant uns 4,58 quilòmetres fins a l'alçada del Puig dels Cristians i les Oliveres d'en Canet (Santa Pellaia). En aquest punt s'ha de girar a la dreta i s'ha d'agafar la pista de terra que porta cap a la Creu de les Monges i el coll dels Tres Pins. Seguirem aquesta pista durant uns 984 metres, deixant trencants a banda i banda de la carretera, fins que arribem a la cruïlla de la Creu de les Monges. En aquest punt haurem de girar a l'esquerra i agafar el camí que porta cap a can Mascort, cal Xai i can Saguer. Uns 184 metres més endavant deixarem a l'esquerra el trencant que porta cap a can Mascort i continuarem baixant recte endavant durant uns 423 metres fins que arribem al portal d'entrada de cal Xai i als primers camps d'aquesta mateixa propietat. En aquest punt agafarem el camí de l'esquerra i el seguirem uns 36 metres en direcció cap a can Saguer, fins que trobarem la tomba sobre el marge esquerre de la pista, en un punt on hi ha un petit replà, delimitat a l'esquerra per un antic camí que porta a can Mascort i a la dreta per un camp. La tomba es troba situada a la part del darrera d'una pila de terra remoguda de la mateixa carretera i en un punt on hi ha tot un seguit de suros de mitjanes dimensions.

Tipus de terreny Boscós/Muntanyós

Subsòl Pissarra

Titularitat Privada

Accessibilitat Fàcil

Propietari

Número d'inhumats 2

Categoria Civil

Data de la defunció 04/02/1939

[Fotografies](#)

Descripció

El lloc és pla (petit replà), però presenta una suau inclinació cap al nord. Actualment no es veu cap element que identifiqui l'existència d'una tomba en aquest indret ni sembla que n'hi hagi hagut mai cap, tret del dibuix d'una creu damunt el lloc on estaven enterrades dues persones i que es va conservar durant molts anys.

Història

Durant la Guerra Civil moltes famílies de Cassà es trobaven refugiades o amagades en diverses cases o masies del massís de les Gavarres, fugint dels estralls i de la misèria de la Guerra. Una d'aquestes cases on hi havia gent oculta era la masia de ca l'Alzina, situada a la zona de Santa Pellaia, actual terme municipal de Cruïlles, Monells i Sant Sadurní. En ella s'hi trobaven refugiades diverses famílies de Cassà (els Bertran, els Ball-llovera i els Cassà, entre d'altres). Segons Joaquim Mundet de Cassà, que al seu torn havia recollit aquest testimoni de l'Arturo Cassà, el qual havia estat refugiat en aquesta casa quan varen passar aquests fets, el dia 4 de febrer de l'any 1939, els varen arribar rumors que les tropes franquistes ja havien entrat al poble de Cassà i que la guerra s'havia acabat. Tot i això i com que una columna de soldats estava pujant cap a la casa, els propietaris varen aconsellar a tots els homes refugiats en aquella casa que s'amaguessin a dins del bosc per tal d'evitar problemes o represàlies. La majoria dels homes ho van fer. Tots excepte dos, en Moisès Bertran Terrades i en Joaquim Ball-llovera Xirgo, dos cassanencs d'idees republicanes. Aquests es varen quedar aprop d'un camí que porta a la casa de cal Xai i allà varen ser sorpresos per soldats (segurament republicans) que els varen fer caure en un parany. Així segons expliquen les fonts orals els soldats varen saludar a Bertran i Ball-llovera amb un "Viva Franco" i com que els varen respondre amb la mateixa salutació es varen pensar que tots dos eren franquistes, i varen ser morts a trets allà mateix. Poc després, una persona desconeguda en aquests moments (potser els familiars o coneguts que estaven amagats a ca l'Alzina) els varen enterrar allà mateix.

Dimensions

No coneixem les dimensions d'aquesta tomba perquè aquesta actua

Intervencions arqueològiques

En el registre d'inhumacions del cementiri no hi ha la inscripció d'aquestes dues persones, tot i que segons diversos testimonis els dos difunts varen ser traslladats al cementiri de Cassà en un moment indeterminat dels anys setanta del segle XX (Joaquim Mundet, Carles Bagué...), Pau Presas (besnet de Moisès Bertran) diu que el seu besavi encara està enterrat en aquest lloc i que el cos de Joaquim Ball-llovera i Xirgo si que es va exhumar

Dades dels difunts

Les dues persones enterrades en aquesta fossa eren Moisès Bertran Terrades, nascut a Cassà de la Selva el 24/11/1890, casat amb la Leonor Pujol Geis amb la qual va tenir dos fills (Leandre i Lliberata) i que estava domiciliat al carrer Migdia número 57, i Joaquim Ballllovera Xirgo, natural de Riudellots de la Selva el 26/04/1895, pagès, casat amb la Pilar Verdaguer Barnés i amb dos fills (Flora i Dolors) i domiciliat a Cassà de la Selva en el carrer Migdia número 14.

Observacions

La seva localització i estudi ha estat possible gràcies a les indicacions donades per diverses persones que formen part de la Colla Excursionista Cassanenca (Pau Presas, Joaquim Bosch, Eloi Madrià, Carles Malagrida, Quim Carreras i Joaquim Mundet).

Bibliografia

-Eduard Llinàs: "Aqui a Cassà i descansa el meu oncle, un heroi de guerra". Llumiguia numero 741, novembre del 2014.

FOSES DE LA GUERRA CIVIL A CASSÀ DE LA SELVA

ID	5
Nom	Possible tomba del puig d'en Pujades
Situació	En un replà situat a la part alta del Puig d'en Pujades, en les proximitats d'una alzina monumental coneguda amb el nom de l'Alzina de la Llaca. Es troba situada dins el veïnat de Matamala i en els primers contraforts del massís de les Gavarres. El lloc és alt i amb força visibilitat sobre el poble i la plana de Cassà, tot i que aquest fet no és gaire visible en aquest punt a causa de l'espessa vegetació que hi ha en aquest indret. Antigament aquesta zona estava cultivada tal i com ho demostren l'existència de les nombroses parets de feixa o bancals que encara hi ha en aquest punt.
Municipi	Cassà de la Selva
Comarca	Gironès
Coordenades UTM	490538, 4637950
Altitud	207 m.s.n.m
Localització	

Mapa

Des de Cassà de la Selva la millor manera d'arribar-hi és agafar la carretera GI-664 que va cap a la Bisbal i seguir-la durant 1,88 quilòmetres fins que trobarem a mà esquerra el trencant que porta cap a cal Xapo. Seguirem aquest camí 545 metres passant pel costat de Cal Barraquer, el xalet de l'Anna Maria Pagès i can Granics. En aquest punt girarem a l'esquerra i agafarem un altre camí que passa entre la barraca de l'Armengol, la barraca de l' Abuli i el xalet Francés. D'aquesta manera arribarem als peus del puig de la Castellana on hi ha una gran esplanada. Ara hauré d'agafar el camí de l'esquerra i rodejar el puig pel seu costat est, deixant de banda un primer trencant a la dreta que s'enfila cap al cim del puig on hi ha diversos xalets. Continuarem recte endavant pel mateix camí, i al cap de molt poc, trobarem a la dreta l'entrada de la barraca o xalet de la família Repiso-Villodres. Continuarem baixant pel mateix camí en direcció sud-oest, resseguint la valla metàl·lica d'aquesta mateixa propietat fins que trobarem un trencant a la dreta que porta a la barraca d'en Cabarrocas. En aquest punt deixarem el cotxe. Ara hauré d'agafar la línia elèctrica que hi ha a la dreta i resseguir-la uns 40 metres cap a l'oest, fins que entrarem a dins del bosc pel costat esquerra per tal de trobar una alzina de grans dimensions anomenada l'Alzina de la Llac. La tomba en qüestió es troba situada uns metres més avall, a la part baixa d'un gran amuntegament o monticle de pedres.

Tipus de terreny

Subsòl

Titularitat

Accessibilitat

Propietari

Número d'inhumats

Categoria

Data de la defunció

Descripció

Fotografies

La possible tomba està formada per un petit monticle de pedres de petites dimensions i té una forma més o menys ovalada. Les roques són locals i segurament procedeixen d'un gran amuntegament de pedres que hi ha en les proximitats. Antigament hi havia una creu de ferro clavada a la part alta de la tomba i tot un seguit de flors de plàstic molt desfetes.

Història

La família Repiso-Villodres la coneix des de fa uns 15-20 anys quan la va trobar per casualitat un dia mentre anaven a buscar bolets per aquesta zona poc després d'haver comprat la seva propietat. En aquell moment hi havia una creu de ferro (formada per dos varetes de ferro unides entre si) clavada a la part més alta de la tomba i escampades pel seu voltant hi havia restes de flors de plàstic molt antigues i pràcticament desfetes. Varen preguntar a diversos veïns dels xalets d'aquella zona però ningú no en sabia res. Anys més tard aquesta creu de ferro va desaparèixer i actualment tampoc queden restes visibles d'aquestes flors de plàstic. La zona és molt transitada especialment durant l'epoca dels bolets (tardor). Tant es podria tractar de la tomba d'un soldat de la Guerra Civil com bé de la tomba d'algun animal que el seu amo hagués enterrat en aquest punt. Tot i això si que val la pena comentar que a la part alta del Puig de la Castellana (el turó més alt que hi ha una mica més al nord) hi ha diversos testimonis orals i escrits que ens comenten l'existència de diverses trinxeres de la Guerra Civil, situats a la part més alta del puig. La veritat és que en aquell punt encara es poden veure forats que es podrien relacionar amb aquests elements. De fet des d'aquest puig (Puig de la Castellana) es domina tot el poble de Cassà i la plana que hi ha al seu voltant. Per aquest motiu no es pot descartar que hi hagués hagut combats en aquest punt en el moment de la retirada dels Republicans i l'entrada dels Nacionals al poble de Cassà. Actualment encara hi ha persones grans de Cassà (Horcajo, Pla, Mercè Lloveras) que encara recorden les Trinxeres que hi havia en aquest punt i que hi havien recollit material bèl·lic en aquest punt després de la Guerra (caixes amb municions). Per aquest motiu no es pot descartar que algun soldat republicà hagués mort en aquests combats hi hagués estat enterrat en aquest punt.

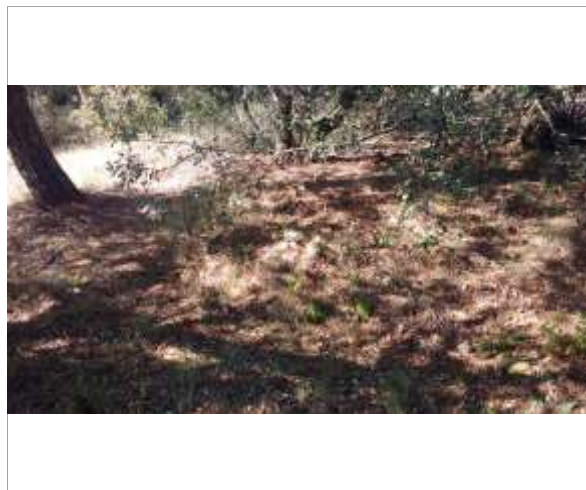
Dimensions

La tomba mesura 2 metres de llargada per 1,5metres d'amplada i 0,

Intervencions arqueològiques

Mai s'ha dut a terme cap mena d' intervenció arqueològica en aquesta possible tomba.

Dades dels difunts

No es coneix la identitat de la persona o persones que varen ser inhumades en aquesta possible tomba.

Observacions

La seva existència solament és coneguda gràcies al testimoni oral de la família Repiso-Villodres que la coneix des de fa uns 15-20 anys.

Bibliografia

No hi ha cap mena de bibliografia referent a aquesta possible fossa.

FOSES DE LA GUERRA CIVIL A CASSÀ DE LA SELVA

ID	6
Nom	Possible tomba de la caseta o xalet d'en Codolà
Situació	En un punt indeterminat però proper a la caseta o xalet d'en Codolà, coneguda popularment com "la Pajarera" en el veïnat de Serinyà. Aquesta casa es troba situada a tocar la Pineda Fosca, dins el Pla de Bellsolà o Pla de la Torremansa, lloc on durant la Guerra Civil s'hi va construir un aeròdrom o camp d'aviació del bàndol republicà. El lloc és baix i planer. Es tracta d'una antiga plana al·luvial de la riera Verneda. Actualment està plena de camps de conreu.
Municipi	Cassà de la Selva
Comarca	Gironès
Coordenades UTM	Indeterminada
Altitud	Indeterminada

Mapa

Localització

Des de Cassà la millor forma d'arribar-hi és agafar el camí d'Esclat (actualment asfaltat) que surt des del carrer del Sud i que després de passar per can Coll i les Serraries Garolera, travessa la riera Sosvalls i la Variant de Cassà per un pas soterrat i passa pel costat de can Punxa i can Guardó. Poc després aquest camí es comença a enfilar cap a can Cristòfol, can Pau-Oller i can Joan Sacot fins que arriba a la Creu del Bosc (cruïlla de camins). En aquest punt hem de continuar baixant recte endavant pel mateix camí asfaltat en direcció a can Valldaro, can Gai, Can Feixes o can Domingo de la Bassa. Després d'haver deixat de banda totes aquestes cases (can Valldaro i can Gai a l'esquerra i can Feixes i can Domingo a la dreta), s'arriba a la Creu d'en Domingo (nova cruïlla de camins), on s'ha de girar a l'esquerra i s'ha d'agafar l'antic camí ral de Girona al Castell de Llagostera. Després de passar per la Barraca de l'Agustí (dreta) i can Ravenissa (esquerra) i just abans d'arribar al gual que travessa la riera Verneda, s'ha de girar a l'esquerra i agafar el camí de terra que porta cap a la Pineda Fosca. Just abans d'arribar a la Pineda Fosca, trobarem un trencant a l'esquerra i que haurem de seguir, el qual ens portarà al cap de poca estona fins a la Caseta o el Xalet d'en Codolà. La tomba es trobava situada en algun punt proper però indeterminat al voltant d'aquesta casa.

Tipus de terreny	Camp de conreu	Subsòl	Granític
Titularitat	Privada	Accessibilitat	Fàcil

Propietari

Número d'inhumats

Desconegut

Categoria

Indeterminat

Data de la defunció

Desconeguda

Descripció

Actualment no coneixem la forma ni la tipologia d'aquesta possible fossa comuna de la Guerra Civil ja que encara no ha estat localitzada.

Història

La possible existència és fruit del testimoni oral de les germanes de can Pau-Oller del veïnat de Seinyà (la Felícia i la Pietat Casadevall). Mentre realitzàvem amb en Joaquim Mundet la recollida de topònims pel llibre de Toponímia d'aquest veïnat l'any 2017 ens varen comentar que la seva mare (la Vicenta Bruguera Montleon) coneixia una tomba de la Guerra Civil aprop de la caseta o el xalet d'en Codolà i que els ho havia comentat moltes vegades. Disortadament la seva mare ja feia molts anys que es va morir i mai els hi havia ensenyat el lloc exacte on estava situada aquesta tomba. És per aquest motiu que encara no ha estat localitzada. Al mateix temps els antics propietaris d'aquesta finca (la família Codolà) amb els quals hem parlat alhora de aquest treball (Joan Carles Codolà i Joaquim Bosch i Codolà) ens han comentat que ells no recorden l'existència de cap tomba o fossa dins de la seva propietat. Tot i això aquesta fossa no es pot descartar a causa de la seva proximitat amb l'antic camp d'aviació de la Torremansa. S'ha de tenir en compte que el xalet d'en Codolà es va construir durant la Guerra Civil com a torre de control. També val la pena recordar que aquest camp d'aviació va ser bombardejat almenys tres vegades per les tropes franquistes al final de la Guerra (1938-1939) provocant dos morts i una gran quantitat de ferits, i que el dia 22 de gener de 1939 es va produir l'accident d'un avió republicà que no es va poder enlairar i els seus dos tripulants varen morir carbonitzats. Per aquest motiu no es pot descartar que alguna víctima no identificada d'algun d'aquests fets s'hagués enterrat en aquest indret

Dimensions

Actualment desconeixem les seves dimensions perquè encara no ha

Intervencions arqueològiques

No es coneix cap intervenció arqueològica en aquesta possible fossa.

Dades dels difunts

Fotografies

No es coneix la identitat de la persona o persones que hi podien estar enterrades.

Observacions

Aquesta fossa possiblement ja no existeix ja que la zona on es troba situada (voltants de la caseta o xalet d'en Codolà) està plena de camps de conreu, molts dels quals es cultiven anualment.

Bibliografia

No hi ha bibliografia referent a aquesta fossa. La seva existència solament es coneguda gràcies al testimoni oral de les germanes de can Pau-oller del veïnat de Serinyà (la Felícia i la Pietat Casadevall).

